

Käyttösuunnitelma 2025

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tulosalueissa ja -yksiköissä tilivelvollisena tekninen johtaja

1. Valtuusto tulosalue C500 Teknisen toimen hallinto

Teknisen toimen hallinto					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Valtuustoon nähden sitovat erät					
Myyntituotot	30,7	19,3	19,8	20,2	20,4
Maksutuotot	22,5	22,0	12,0	12,0	12,0
Tuet ja avustukset	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	55,6	41,3	31,8	32,2	32,4
Valmistus omaan käyttöön	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	-229,0	-187,7	-173,7	-177,1	-179,8
Palvelujen ostot	-48,3	-61,9	-57,7	-54,5	-54,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Muut toimintakulut	-20,6	-22,1	-15,1	-15,2	-15,2
Toimintamenot	-289,7	-272,6	-247,5	-247,9	-250,6
Toimintakate (Netto)	-234,1	-231,4	-215,7	-215,7	-218,2
Laskennalliset kustannukset					
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-234,1	-231,4	-215,7	-215,7	-218,2

Palvelusuunnitelma (kv)

Teknisen hallinnon tulosalueelle sisältyvät teknisten palvelujen toimialan kokous ja muut hallinnon yleiset kulut. Yhdyskuntasuunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävän vaikutusten arviointiin perustuen kehittää Lemmin kuntaa kestävästi kehityksen periaatteella. Kunnan on voitava osoittaa laadukkaita rakennuspaikkoja kaava-alueilla ja edistettävä myös haja-asutusalueen rakentamismahdollisuuksia.

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut ovat merkittävässä roolissa kunnan valmiussuunnittelussa, jossa tavoitteena on turvata kunnan toiminnalle tärkeät palvelut mahdollisimman häiriöttömästi kaikissa yhteiskunnan turvallisuustilanteissa. Tämä vaatii myös yhteistyötä toimialojen välillä.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on käsitellä lupahakemukset kohtuullisessa ajassa, sekä panostaa valvonnassa ohjauksen laatuun. Ennakoivalla ohjauksella pyritään vähentämään rakentamisen virheitä.

Hallitus muuttaa viime hallituskaudella hyväksytyä rakentamislakia hallitusohjelman mukaisesti. Rakentamislakia korjataan niin, että hallinnollinen taakka kevenee, byrokratia vähenee, valitusoikeus selkeytyy ja päävastuullisen toteuttajan vastuu täsmentyy. Lisäksi lakiin määritellään rakentamislupien käsittelyaikatakuu. Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025, ja tavoitteena on saada muutokset voimaan samaan aikaan uuden lain kanssa. Lakimuutoksen vaikutuksia kuntiin ja kuntatalouteen ei pystytä vielä arvioimaan, koska valmistelu on vielä kesken.

Uusiutuvan energian direktiivin keskeisimmät kuntia koskevat veloitteet liittyvät uusiutuvan energian luvitusprosessiin. Merkittäviä suoria kustannusvaikutuksia kunnille ei ole, mutta luvituksen enimmäiskeston muutokset voivat edellyttää kunnan lupaviranomaisten lisäresursointia. Uusiutuvan energian direktiivin tarkistus tuli voimaan marraskuussa 2023 ja sen kansalliseen toimeenpanoon on aikaa 18 kuukautta.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Hallinto, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Panostamme hallinnon avoimuuteen ja tiedolla johtamiseen.	Keskusteleva lautakuntatyöskentely, osaava/koulutettu henkilöstö, hyvin valmistellut kokousasiat	Itsearviointi
	Ilmastolain mukainen ilmastosuunnitelma valtuustokaudella	toimintakertomus
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Meillä on toimivat ja monipuoliset sähköiset palvelut.	Käsitellään rakennuslupahakemukset kohtuullisessa ajassa	Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika
Strategiatavoite: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Tehostamme toimintoja ja etsimme uusia työskentelytapoja.	Henkilöstö kouluttaminen uusiin työtapoihin.	Itsearviointi

Lautakunta Tulosityksikkö D500 Teknisen toimen hallinto

Teknisen toimen hallinto					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
3025 SISäiset myyntituotot	30,3	19,3	19,8	20,2	20,4
3110 Muut myyntituotot	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Myyntituotot	30,7	19,3	19,8	20,2	20,4
3350 Lupamaksut	22,5	22,0	12,0	12,0	12,0
Maksutuotot	22,5	22,0	12,0	12,0	12,0
3571 SIS tuet ja avustukset (muilta)	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	55,6	41,3	31,8	32,2	32,4
3900 Valmistus omaan käyttöön	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0
4010 Vakinaisten palkat	-136,3	-141,2	-129,9	-132,6	-135,2
4025 Lomarahat	-9,6	-13,5	-7,8	-8,0	-8,1
4026 Loma- ja lomapäiväkorvaus	-6,5	-1,1	0,0	0,0	0,0
4030 Kertapalkkio	-1,9	0,0	0,0	0,0	0,0
4100 Määräaikaisten palkat	-42,2	-2,0	0,0	0,0	0,0
4130 Erilliskorvaukset	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
4200 Luottamushenkilöiden palkkiot	-1,0	-4,6	-3,5	-3,5	-3,5
4201 Työntekijöiden kokouspalkkiot	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
4202 Vuosipalkkiot	-1,1	0,0	-1,1	-1,1	-1,1
4401 Jaksotetut palkat	5,6	10,8	0,0	0,0	0,0
4530 KuEL, palkkaperusteinen	-32,6	-27,7	-23,5	-24,0	-24,4
4532 Tasausmaksu	-7,0	-5,2	-4,5	-4,6	-4,6
4540 Jaksotetut eläkekulut	1,0	1,9	0,0	0,0	0,0
4601 Sotu-maksut	-2,9	-2,1	-1,6	-1,6	-1,7
4602 Tapaturmavakuutusmaksut	-0,9	-0,8	-0,4	-0,4	-0,4
4603 Työttömyysvakuutusmaksut	-2,5	-1,8	-0,9	-0,9	-0,9
4604 Taloudellinen tuki	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
4605 Jaksotetut henkilösivukulut	0,5	0,3	0,0	0,0	0,0
4701 Sairausvakuutusmaksut	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	-229,0	-187,7	-173,7	-177,1	-180,5
5100 Asiantuntijapalvelut	-7,7	-2,3	-3,4	-1,0	-1,0
5105 Toimistopalvelut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5110 Painatukset, ilmoitukset, markki	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3

Teknisen toimen hallinto					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
5140 Posti- ja kuriiripalvelut	0,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
5225 Teiden, katujen ja ulkoal. puht	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
5280 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-1,8	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7
5285 Majoitus- ja ravitsemispalvelu	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
5320 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-0,9	-8,0	-8,0	-8,0	-8,0
5345 ICT-palvelut	-17,3	-30,0	-23,8	-23,8	-23,8
5350 Muut palvelut	-0,1	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
5420 SISäiset tukipalvelut	-19,8	-11,6	-12,5	-11,7	-11,7
Palvelujen ostot	-48,3	-61,9	-57,7	-54,5	-54,5
5510 Toimistotarvikkeet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5530 Kirjallisuus	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
5540 Elintarvikkeet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5550 Vaatteisto	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
5620 Kalusto	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
5790 Muu materiaali	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
6125 SISäiset vuokratulot	-19,1	-20,5	-13,9	-14,0	-14,0
6140 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-1,0	-1,6	-1,2	-1,2	-1,2
6150 Leasingvuokrat	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
6290 Muut kulut	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintakulut	-20,6	-22,1	-15,1	-15,2	-15,2
Toimintamenot	-289,7	-272,6	-247,5	-247,9	-251,2
Toimintakate (Netto)	-234,1	-231,4	-215,7	-215,7	-218,8

Tulosyksikkö D500 Teknisen toimen hallinto sisältää kustannuspaikat 5115 Teknisen toimen hallinto ja 5200 Rakennusvalvonta. Talousraportoinnissa teknisen toimen hallinto saa palveluluokan 5501 Tukipalvelut. Keskitetysti hoidettu tukipalvelu pitää kohdistaa varsinaisille palveluluokille. Palveluluokka 4201 Rakennusvalvonta. Palvelukuvaus: Rakentamista koskevat luvat, rakennustyön aikainen valvonta ja rakennusten kunnossapidon valvonta. Huomautus: Rakennusvalvontaviranomaisen palveluihin sisältyvät rakentamiseen liittyvät lupa-asiat, ilmoitukset, hyväksynät ja neuvonta, rakennustyön valvontaan liittyvät katselmukset ja tarkastukset, rakentamiseen liittyvien pakkotoimien ja määräysten laatiminen ja valvonta.

Teknisen hallinnon sisäiset myyntitulot ovat laskutusta vesihuollon hallinnosta. Yleis- ja asemakaavoituksen ostopalvelujen määrärahat ovat kunnanhallituksen hallintopalvelut-tulosalueella.

Vuonna 2025 Ceepos-kassajärjestelmässä tehdään maksupäätteen uusimisprojekti ja tähän liittyen myös versiopäivityksiä, arvio 2 800 euroa, josta 33 % osuus tekniselle toimelle (asiantuntijapalvelut, 900 euroa).

Kuntien rakennusvalvontatyö

Rakentamislaki sekä niin kutsuttu rakentamislain korjaussarja eli Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaiset muutokset rakentamislakiin tulivat voimaan 1.1.2025. Jatkossa käyttötarkoituksen muutos asumiseen on mahdollista myöntää poikkeamisluvalla asemakaavan vastaisesti. Lupapäätöksen lainvoimaisuutta joudutaan odottamaan seitsemän päivän tiedoksiäntoika sekä 30 päivän muutoksenhaku-aika. Arvion mukaan rakentamiselle tullaan hakemaan aloitusoikeuksia nykyistä enemmän, mikä edellyttää vakuuden määrittämistä vakuuden aikana suoritettulle työlle. Tämä tulee lisäämään hallinnollista taakkaa ja edellyttää rakennushankkeeseen ryhtyviltä asian huomioon ottamista rakentamisen aikataulutuksessa. Rakentamislupahakemus on käsiteltävä kolmen kuukauden kuluessa. Suunnittelutehtävän vaativuudeltaan poikkeuksellisen ja erityisen vaativan rakentamishankkeen rakentamislupahakemus sekä puhtaan siirtymän sijoittamislupahakemus on kuitenkin ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa.

Lupapiste – Rakentamislaki ja Ryhti-palvelut

Kuntien Tiera Oy:n, sen omistajakuntien sekä hankintarenkaan kuntien vuonna 2020 järjestämä kilpailutus määrittelee Lupapiste-palvelun toiminnalliset vaatimukset mm. rakennusvalvonnan asiointi- ja arkistopalvelun osalta. Lupapiste on pilvipalvelu, joka tarjoaa kaikille asiakkailleen saman sisällön ja samat toiminnallisuudet.

Uusi rakentamislaki sekä Ryhti-tietojärjestelmä muuttavat toimintaympäristöä ja asettavat palvelulle uusia vaatimuksia. Lakimuutosten johdosta Lupapisteeseen on kehitettävä kokonaan uusia toiminnallisuuksia. Muutosten toteuttamiseksi on käynnistetty erillinen kehitysprojekti. Sen kautta syntyvien uusien toiminnallisuuksien osalta kaikilta asiakkailta peritään erillinen Rakentamislaki- ja Ryhti-palvelumaksu.

Rakentamislain uudistukset tulevat voimaan vaiheittain vuosien 2025 ja 2026 alussa. Lisäksi Ryhti-tietojärjestelmän osalta tietojen toimittamiselle on siirtymäaika vuoden 2028 loppuun. Muutosten toteuttaminen ajoittuu vuosille 2024–2026 ja uusien, lainvaatimien toiminnallisuuksien käyttöönotto tapahtuu vaiheittain 2025–2026 aikana.

Lupapisteen uuden Rakentamislaki- ja Ryhti-palvelumaksun veloitus käynnistyy 2025 aikana osittaisena ja jatkuu 2026 alusta täysimääräisenä sitä mukaa, kun lainvaatimat toiminnot ovat asiakkaiden käytettävissä.

Kehitysprojekti pyritään rahoittamaan ensisijaisesti ympäristöministeriön avustuksella. Kunnan maksuosuuden laskuttaminen ajoittuu todennäköisesti kahdelle vuodelle seuraavasti 2024 (33 %) ja 2025 (66 %), mutta mahdolliset YM avustukset vaikuttavat.

Lemin kunnan asukaslukuun pohjautuva täysi osuus kehitysprojektin kustannuksesta on 2 796 euroa ja rakentamislaki- ja ryhtipalvelusta 83 €/kk. Kunnan tulee varautua myös siihen, että uudistusten käyttöönotto aiheuttaa 2025 ja 2026 aikana esim. kuntakohtaisia aineistotöitä ja vaatii henkilöstön kouluttamista. Tällä hetkellä on mahdotonta ennustaa tarkasti näiden tehtävien kuntakohtaista tarvetta tai työmääriä, tarvearvio on 0,5–1 htp käyttöönotto ja 1–2 htp koulutus (htp 1 000 €).

Uuden rakentamislain arvioidaan vähentävän rakennuslupamaksuja n. 10 000 euroa.

Tunnuslukuja

Tekninen hallinto	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kokoukset	6	8	8	8	8
Käsitellyt asiat	43	60	60	60	60
Henkilöstö	4	2	2	2	2
Rakennusluvut	20	-	-	-	-
josta uudet rakennukset	13	-	-	-	-
Toimenpideluvat	20	-	-	-	-
Ilmoitusluvut	28	-	-	-	-
Suunnittelutarve- ja poikkeamisratkaisut	2	-	-	-	-
Tarkastukset ja katselmukset	73	-	-	-	-
Ylimääräiset katselmukset	12	-	-	-	-
Aloituskokoukset	3	-	-	-	-

2. Valtuusto tulosalue C520 Kiinteistötoimi ja tukipalvelut

Kiinteistötoimi ja tukipalvelu					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Valtuustoon nähden sitovat erät					
Myyntituotot	845,4	888,1	942,8	952,4	957,3
Maksutuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	31,9	16,1	0,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	996,4	1 003,7	965,7	972,6	971,3
Toimintatulot	1 873,7	1 907,8	1 908,5	1 925,0	1 928,6
Henkilöstökulut	-667,2	-584,3	-649,5	-659,0	-664,9
Palvelujen ostot	-350,1	-430,5	-436,5	-452,9	-452,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-551,5	-570,5	-595,6	-595,6	-595,6
Muut toimintakulut	-333,1	-325,4	-338,9	-339,1	-331,6
Toimintamenot	-1 901,9	-1 910,6	-2 020,6	-2 046,6	-2 044,5
Toimintakate (Netto)	-28,2	-2,8	-112,0	-121,6	-115,9
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-234,1	-248,5	-236,5	-226,7	-218,0
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-262,3	-251,3	-348,5	-348,3	-333,9

Palvelusuunnitelma (kv)

Ympäristönhoidon tehtävänä on hoitaa luonnon-, viherympäristöjä sekä ehkäistä ympäristöongelmien syntymistä. Ympäristönsuojelun yleiset tehtävät eli ympäristön tilan seuranta sekä ympäristön tilan ja luonnonsuojelun edistäminen. Vieraslajien torjuntaan kiinnitetään huomiota vuonna 2025. Pyrimme yhteistyössä yhdistysten kanssa järjestämään talkoopäiviä alku- ja loppukesälle, jolloin vieraslajeja torjutaan.

Liikenneväylien osalta tavoitteena on ihmisten ja ajoneuvojen liikkuminen turvallisesti muita ihmisiä ja luontoa häiritsemättä. Kunnan hoitama tiestö ja kevyen liikenteen väylät pidetään kunnossa kaikkina vuoden ja vuorokauden aikoina.

Sisäisen palvelutoiminnan tavoitteena on pitää laadukas konekanta ja riittävä materiaalivarasto rutiinitehtävien hoitamiseksi. Koneiden toimintavarmuuden pitää olla hyvä eivätkä korjauskustannukset saa olla kohtuuttomat. Varastosta täytyy löytyä tarvikkeet mm. ennalta arvaamattomien vesi- ja viemäriinjojen korjauksiin.

Kunnan omistamien kiinteistöjen hallinta kuuluu tekniselle lautakunnalle ja muut toimialat ja kiinteistöjen vuokraajat ovat ainoastaan kiinteistöjen käyttäjiä. Kiinteistöjen rakentamisesta ja peruskorjauksesta päätetään vuosittain talousarviossa. Kiinteistöt pidetään käyttökunnossa ja pyritään estämään ennakolta suurien korjauskustannusten

synty. Kunnossapitona tehtävistä korjauksista ja ylläpidosta vastaavat tekninen lautakunta ja teknisten palvelujen toimiala tämän tulosalueen määrärahoilla. Tulosalueelle kuuluvat myös kunnan ruoka- ja siivouspalvelut.

Maa- ja metsätilojen avulla tarjotaan kuntalaisille hyviä virkistysmahdollisuuksia metsäntuottoa unohtamatta. Kaavoituksella tehostetaan alueiden käyttöä. Metsänhoitotoimenpiteitä tehtäessä otetaan huomioon kuntalaisen virkistysmahdollisuudet ja luonto. Puistot ja yleiset alueet pidetään viihtyisinä ja toimivina. Leikkikentät, laiturit, matonpesupaikat ja venepaikat pidetään käyttökelpoisina ja siisteinä koko kesän

Energiatehokkuusdirektiivi

Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpanossa tavoitteena on saada merkittävä osa kuntien energiatehokkuusvelvoitteista toteutettua kunta-alan vapaaehtoisella energiatehokkuussopimuksella. Sopimuskauden 2026–2035 neuvottelut tullaan aloittamaan vuoden 2024 aikana. Mikäli sopimustoiminnalle ei saada neuvoteltua jatkokautta tai kannustimien puutteessa kuntia ei saada liittymään sopimukseen, on energiatehokkuusdirektiivin toimeenpanossa vapaaehtoisuuteen perustuva menettely korvattava velvoittavilla säädöksillä. Tällöin vaihtoehtoina ovat kuntakohtainen sitova energiansäästövelvoite tai sitova velvoite korjata vuosittain 3 % rakennuskannasta lähes nollaenergiatasoon. Sopimustoiminnalla voitaisiin myös toimeenpanna osa niistä toimista, joita kunta-alalle kohdistuva 1,9 % sitova vuotuinen energiankäytön vähentämisvelvoite edellyttää.

Energiatehokkuusdirektiivi tuli voimaan marraskuussa 2023 ja sen kansalliseen toimeenpanoon on aikaa kaksi vuotta. Kansallista toimeenpanoa tehdään työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Osa velvoitteista on tullut voimaan jo vuoden 2024 alusta. Direktiivin velvoitteiden toteuttaminen tulee joka tapauksessa vaatimaan kunnilta entistä tarkempaa tiedonkeruuta ja seurantaan rakennuksista, rakennusten korjauksista ja energiankulutuksesta sekä myös lisäinvestointeja. Päivitetty kansallinen energiatehokkuuslaki on tarkoitus antaa eduskunnalle viimeistään vuoden 2025 alkupuolella.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi

Euroopan unionin neuvosto, Euroopan parlamentti ja komissio pääsivät alustavaan sopuun (trilogisopu) rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä joulukuussa 2023. Euroopan parlamentti on hyväksynyt 12.3.2024 äänestyksessä direktiivin sisällön. Lopullisesti direktiivi hyväksytään Euroopan neuvoston äänestyksessä. Neuvotteluissa poistettiin suuria investointeja asuinrakennuksille edellyttäneet perusparannusvelvoitteet, jotka olisivat koskeneet myös kuntia. Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi kuitenkin lisää muun muassa rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen ja latausinfrastruktuuriin kuuluvia velvoitteita.

Joulukuussa saavutetun trilogisovun mukaiset latausinfra-velvoitteet olisivat toteutuessaan mittavat. Pelkästään olemassa oleviin kuntakonsernien muihin kuin asumiseen tarkoitetuille kiinteistöille (yli 20 autopaikkaa) tulisi Kuntaliiton arvion mukaan asentaa vuoden 2026 loppuun mennessä noin 36 000 latauspistettä tai noin

180 000 putkitusta kaapelointia varten tai mahdollisesti yhdistelmä molempia. Latauspistemäärästä noin 16 000 perustuu nykyisen latauspiste- ja automaatiolain (733/2020) vaatimukseen. Direktiivi sisältää myös velvoitteita polkupyörien pysäköintipaikkojen rakentamiseen. Direktiivi tulee todennäköisesti voimaan huhtitoukokuussa 2024, minkä jälkeen kansalliseen toimeenpanoon on aikaa 24 kuukautta. Ympäristöministeriö on käynnistänyt direktiivin toimeenpanon valmistelun trilogisovun jälkeen. Varsinainen toimeenpano alkaa direktiivin tultua voimaan.

Kunnan ilmastosuunnitelma

Ilmastolain 14 a §:n mukaan kunnan on laadittava tai päivitettävä ilmastosuunnitelma vähintään kerran valtuustokaudessa. Suunnitelman tulee sisältää muun muassa päästövähennystavoite ja toimet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Lisäksi kunnan on seurattava suunnitelman toteutumista ja otettava se huomioon kuntastrategiassa ja kunnan toimintakertomuksessa. Ensimmäinen ilmastolain mukainen ilmastosuunnitelma tulee valmistua valtuustokaudella 2025–2029.

Julkisen sektorin tilaohjelma ja kuntien sote-kiinteistöt

Kuntien hyvinvointialueille vuokraamien sote-kiinteistöjen lain mukaisen vuokra-ajan päättyminen vuonna 2026 vaikuttaa kuntien saamiin vuokratuloihin ja sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen.

Julkisen sektorin tilaohjelma on käynnistymässä keväällä 2024. Ohjelma toimeenpanee osaltaan pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjauksia tilojen käytön tuottavuudesta ja kehittämisestä. Ohjelman tavoitteena on saada aikaan tuottavuusohjelman mukaisia säästöjä sekä edistää julkisen sektorin tilankäytön tehokkuutta ja johtamista. Lisäksi ohjelman keskeisenä tavoitteena on muodostaa jaettu tilannekuva julkisen sektorin tiloista ja niiden kehittämistarpeista. Ohjelman alkuvaiheessa muodostetaan tilannekuva erityisesti kuntien omistamasta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tilakannasta ja sen tulevaisuudesta. Tilannekuva perustuu hyvinvointialueiden palveluverkkosuunnitelmiin, muihin linjauksiin koskien tilojen kehittämistä ja tiloista luopumista, investointisuunnitelmiin sekä ilmastotavoitteisiin. Ohjelman tavoitteena on tukea kuntia tilakysymyksen ratkaisussa.

Sote-uudistuksessa kuntien omistuksessa olleet sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olleet kiinteistöt jäivät kuntien omistukseen ja hyvinvointialueet vuokrasivat ne kunnilta. Uudistuksen voimaantuloon liittyvä voimaannanolaki (616/2021) ja vuokra-asetus (272/2022) määrittelevät alkuvuosien vuokra-ajan ja vuokratason. Mikäli kunta jatkaa näiden tilojen vuokraamista hyvinvointialueille laissa määrätyn vuokra-ajan jälkeen, on kuntien yhtiöitettävä vuokraustoiminta ja samalla kiinteistöjen vuokrahdot neuvotellaan uudestaan.

Hyvinvointialueiden palveluverkkopäätöksillä on kiinteistöjen kautta suora vaikutus kuntien talouteen. Hyvinvointialueiden jo valmistuneiden palveluverkkosuunnitelmien perusteella kiinteistöistä jäisi tyhjilleen 30–50 prosenttia kunnasta riippuen. Jos hyvinvointialue luopuu kiinteistön käytöstä, tulee kunnan järjestää kiinteistölle uusi käyttö, myydä se, purkaa tai kaavoittaa kiinteistö uuteen käyttöön. Kunnalle tyhjenevä tai kokonaan käyttöä vaille jäävä kiinteistö voi kuitenkin aiheuttaa merkittävän

negatiivisen vaikutuksen. Kunnalla on näissä tilanteissa tietyin ehdoin mahdollisuus korvaukseen sote-voimaanpanolaissa olevien kriteerien perusteella (ns. kompensatiosääntely).

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Kiinteistötoimi ja tukipalvelut, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-/palvelutavoite	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Työtilat ovat turvallisia ja terveitä.	Kuntotarkastus vuosittain teknisen johtajan johdolla	Kiinteistön ylläpitokustannukset, ylläpito- ja korjaustoimenpiteiden lkm
	Koneiden toimintavarmuuden parantaminen: riittävä materiaalivarasto, ennakoiva huolto	Korjaus- ja huoltokustannukset, tarvikkeiden määrä
Strategiatavoite: Elinvoima		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Panostamme sujuviin liikenneyhteyksiin.	Liikenneväylät pidetään kunnossa kaikkina vuoden ja vuorokauden aikoina	Toimiva liikenneturvallisuustyöryhmä, palautekyselyt
Pidämme asuinympäristön viihtyisänä.	Leikkikenttien, laitureiden, matonpesupaikkojen ja venepaikkojen käyttökelpoisuus ja siisteys läpi kesän	Käyttöaika

Lautakunta Tulosityksikkö D510 Ympäristön hoito

Ympäristön hoito					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
3110 Muut myyntituotot	4,6	5,0	5,0	5,0	5,0
Myyntituotot	4,6	5,0	5,0	5,0	5,0
3620 Toimitilavuokrat	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
3640 Muut vuokratuotot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	4,8	5,0	5,0	5,0	5,0
4010 Vakinaisten palkat	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4100 Määräaikaisten palkat	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4530 KuEL, palkkaperusteinen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4601 Sotu-maksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4602 Tapaturmavakuutusmaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4603 Työttömyysvakuutusmaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4604 Taloudellinen tuki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
5100 Asiantuntijapalvelut	-2,4	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0
5210 Vakuutukset	0,7	-2,1	0,0	0,0	0,0
5225 Teiden, katujen ja ulkoal. puht	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5240 Rakenn. ja alueiden kunn.pito	-1,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
5345 ICT-palvelut	-0,6	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Palvelujen ostot	-4,2	-11,8	-9,7	-9,7	-9,7
Toimintamenot	-4,4	-11,8	-9,7	-9,7	-9,7
Toimintakate (Netto)	0,4	-6,8	-4,7	-4,7	-4,7

Tulosityksikkö D510 Ympäristön hoito sisältää kustannuspaikat 5305 Jätehuolto ja 5310 Ympäristönsuojelu. Palveluluokka 6251 Jätehuollon palvelutehtävät. Palvelukuvaus: Jätehuollon järjestäminen. Huomautus: Jätehuoltopalveluihin kuuluvat jätteiden keräys ja kuljetus, pientuojien jäteasemapalvelut, jätteen uudelleenkäytön valmistelu, jätteiden hyödyntäminen energiana, jätteiden muu hyödyntäminen, jätteiden kierrätys materiaalina, jätteiden loppukäsittely, hallintotehtävät (mm. jätemaksujen laskutus ja asiakasrekisterin ylläpito, viestintä), jäteneuvonta, vaarallisten jätteiden jätehuolto, kaatopaikkojen jälkihoito. Toiminta rahoitetaan jätemaksuin. Palveluluokka 4401 Ympäristönsuojelun kehittämis- ja edistämistehtävät. Palvelukuvaus: Ympäristönsuojelun yleiset tehtävät: ympäristön tilan seuranta sekä ympäristön tilan ja

luonnonsuojelun edistäminen, toiminnanharjoittajien ja kansalaisten neuvonta- ja ohjaustehtävät. Huomautus: Tällä palveluluokalla raportoidaan kunnan ilmastotyö. Palveluluokalla raportoidaan - lausunnot ja muistutukset, jotka koskevat ympäristön kehittämisohjelmia tai strategioita.

- vieraslajien torjunnan suunnittelu, kampanjat ja koordinointi. Itse torjunta raportoidaan palveluluokalla Puistot ja viheralueet (4701).
- ympäristönsuojeluviranomaisen toteuttama hajajätevesineuvonta.
- kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelman laatiminen/päivittäminen.
- kunnan antamat vesistökuunnostusavustukset.

Ympäristönhoidossa on varattu määrärahat kunnan jätehuoltoon ja ympäristönsuojeluun. Lappeenrannan seudun ympäristötoimen määrärahat ovat kunnanhallituksen maakunnalliset palvelut-tulosalueella.

Ilmastosuunnitelma (ltk)

Ympäristöministeriö on myöntänyt Lemin kunnalle ja viidelle muulle Etelä-Karjalan kunnalle 100 % avustuksen ilmastosuunnitelman valmisteluun. Ilmastosuunnitelman valmistelu aloitettiin vuoden 2023 syksyllä ja työtä koordinoi Etelä-Karjalan liitto. Avustuksen saaminen edellyttää ilmastosuunnitelman hyväksymistä kunnanvaltuustossa. Kunnanvaltuusto käsittelee ilmastosuunnitelman kevään aikana.

Lemille on valmisteltu ilmastosuunnitelma vuosille 2025–2029 ja sen toteutumista tullaan seuraamaan vuosittain. Laadittu ilmastosuunnitelma sisältää Ilmastolain (10.6.2022/423) 14a §:n kunnan ilmastosuunnitelman mukaiset vaatimukset; tavoitteen ja toimet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen kunnassa, tiedot kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä kunnassa sekä tiedot suunnitelman toteutumisen seurannasta. Ilmastosuunnitelmaan on kirjattu kaksi, Syken päästöskenaariotyökalun avulla linjattua päästövähennystavoitetta. Ensimmäisen tavoitteen mukaan Lemi pyrkii vähentämään alueen kasvihuonekaasupäästöjä 60 % vuodesta 2007 vuoteen 2030. Toinen tavoite on päästöhyvitykset mukaan lukien pyrkii vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuodesta 2007 vuoteen 2030. Ilmastosuunnitelmaan on listattu kuuden eri teeman alle toimenpiteet, joilla edistetään kunnan ilmastotavoitteita.

Kustannuspaikka 5310 Ympäristönsuojelu. Ilmastosuunnitelman kustannuksia seurataan kustannuspaikalla projektilla T05 Ilmastosuunnitelma. Tuntikirjanpidon mukaan palkkakustannukset siirretään henkilön kustannuspaikalta projektille. Ilmastotyö on merkitykseltään strategista, se raportoidaan kuitenkin yleishallinnon (1101) palveluluokalla.

Lautakunta tulosityksikkö D520 Liikenneväylät

Liikenneväylät					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
4010 Vakinaisten palkat	-4,9	0,0	0,0	0,0	0,0
4025 Lomarahat	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
4030 Kertapalkkio	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4401 Jaksotetut palkat	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4530 KuEL, palkkaperusteinen	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
4540 Jaksotetut eläkekulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4601 Sotu-maksut	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4602 Tapaturmavakuutusmaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4603 Työttömyysvakuutusmaksut	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4604 Taloudellinen tuki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4605 Jaksotetut henkilösivukulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	-6,4	0,0	0,0	0,0	0,0
5100 Asiantuntijapalvelut	-8,6	0,0	0,0	0,0	0,0
5225 Teiden, katujen ja ulkoal. puht	-12,4	-40,0	-40,0	-40,0	-40,0
5240 Rakenn. ja alueiden kunn.pito	-28,3	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
5241 SIS rak-kunnossapitopal	-1,6	-8,2	-10,3	-11,6	-11,5
5280 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	0,0	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
5345 ICT-palvelut	-1,4	-1,2	-3,0	-3,0	-3,0
5350 Muut palvelut	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
5420 SISäiset tukipalvelut	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Palvelujen ostot	-53,5	-52,8	-56,7	-58,0	-57,9
5600 Sähkö	-15,9	-13,2	-13,2	-13,2	-13,2
5620 Kalusto	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
5640 Rakennusmateriaali	-6,3	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
5650 Kemikaalit	0,0	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
5790 Muu materiaali	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22,5	-19,7	-19,7	-19,7	-19,7
6150 Leasingvuokrat	-29,4	-26,9	-29,4	-29,4	-22,1
6160 Muut vuokrat	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Muut toimintakulut	-29,4	-27,1	-29,6	-29,6	-22,3
Toimintamenot	-111,8	-99,6	-106,0	-107,3	-99,9
Toimintakate (Netto)	-111,8	-99,6	-106,0	-107,3	-99,9

Tulosyksikkö D520 Liikenneväylät sisältää kustannuspaikan 5400 Teiden kunnossapito. Palveluluokka 4601 Kadut ja yleiset alueet. Palvelukuvaus: Katujen, kevyen liikenteen väylien, jalkakäytävien ja liikenneviheralueiden sekä yleisten alueiden suunnittelu, toteutus, kunnossa- ja puhtaanapito, kunnossapito- ja puhtaanapitovelvollisuuden täyttämisen valvonta sekä yksityistieavustusten myöntämiseen liittyvät palvelut. Palveluluokalle kohdistetaan tie- ja vesiväylä. Huomautus: Yleisillä alueilla tarkoitetaan toreja, aukioita tai muita vastaavia alueita. Kävelykadut rinnastetaan yleisiksi alueiksi. Luokkaan kohdistetaan romuautojen ja lumen poistosta (ml. lumenkaatopaikat) sekä maankaatopaikkojen ylläpidosta aiheutuvat kustannukset. Sisältää mm. rakennustarkastajan antamat huomautukset lumikasoista ja tielle tulevista puista yms. Ulkovalaistukseen (pl. liikunta- ja ulkoilupaikat) liittyvät kustannukset kohdistetaan tälle palveluluokalle.

Yksityistieavustukset ovat kunnanhallituksen Elinvoimapalvelut-tulosalueella.

ICT-palveluissa on määräraha Sitowisen Routa infran kunnossapidon ja toiminnanohjaus ja seurantajärjestelmän maksuihin.

Kuntarahoituksen kanssa tehty rahoitusleasingin puitesopimus Lemin kunnan LED-katuvalot vuokrakohteesta vuonna 2014. Viiden prosentin jäännösarvo tulee lunastettavaksi vuonna 2027.

Lautakunta tulosityksikkö D530 Sisäinen palvelutoiminta

Sisäinen palvelutoiminta					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
5210 Vakuutukset	-4,4	-4,4	0,0	0,0	0,0
5260 Kon. ja kal. rak. ja kunnossap	-3,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
5280 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
5350 Muut palvelut	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Palvelujen ostot	-7,4	-8,7	-4,3	-4,3	-4,3
5550 Vaatteisto	0,0	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
5580 Poltto- ja voiteluaineet	-6,3	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
5620 Kalusto	-0,4	-4,6	-4,6	-4,6	-4,6
5640 Rakennusmateriaali	-0,1	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
5790 Muu materiaali	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7,3	-13,3	-13,3	-13,3	-13,3
6150 Leasingvuokrat	0,0	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
6250 Muut välill ja välittöm. verot	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Muut toimintakulut	-0,3	-6,4	-6,4	-6,4	-6,4
Toimintamenot	-15,0	-28,4	-24,0	-24,0	-24,0
Toimintakate (Netto)	-15,0	-28,4	-24,0	-24,0	-24,0

Tulosityksikkö D530 Sisäinen palvelutoiminta sisältää kustannuspaikat 5450 Konekeskus ja 5455 Varastot. Talousraportoinnissa kustannuspaikat saavat palveluluokan 5501 Tukipalvelut. Keskitetysti hoidetut tukipalvelut pitää kohdistaa varsinaisille palveluluokille.

Kustannuspaikalle 5450 Konekeskus kirjataan kulut ajoneuvoista ja työkoneista. Tilille 5210 Vakuutukset kuuluvat työkone-, auto- ja liikennevakuutukset. Määräraha on virheellisesti saman tulosalueen kustannuspaikalla 5567. Tilille 6250 Muut välilliset ja välittömät verot on määrärahat Traficomien ajoneuvoveroihin.

Kustannuspaikalla 5455 Varastot on 2 800 euron määräraha vaatteistoon, kalustoon ja rakennusmateriaaliin.

Lautakunta tulosityksikkö D540 Kiinteistöjen kunnossapito

Kiinteistöjen kunnossapito					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
3025 Sisäiset myyntituotot	792,6	839,4	906,0	915,6	920,5
3030 Ateriamaksut	10,2	9,5	9,5	9,5	9,5
3110 Muut myyntituotot	26,0	23,3	22,3	22,3	22,3
Myyntituotot	828,8	872,2	937,8	947,4	952,3
3310 Asiakasmaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maksutuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3520 Palkkatuki	26,1	16,1	0,0	0,0	0,0
3571 SIS tuet ja avustukset (muilta)	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	31,8	16,1	0,0	0,0	0,0
3610 Asuntojen vuokratuotot	12,8	16,5	9,3	9,3	9,3
3620 Toimitilavuokrat	250,5	253,9	230,5	230,5	230,5
3725 Sisäiset vuokratuotot	699,1	718,4	711,0	717,9	716,6
3790 Muut tuotot	2,2	1,8	1,8	1,8	1,8
Muut toimintatuotot	964,6	990,6	952,6	959,5	958,2
Toimintatulot	1 825,2	1 878,9	1 890,4	1 906,9	1 910,5
4010 Vakinaisten palkat	-390,4	-374,9	-453,9	-475,4	-482,9
4025 Lomarahat	-24,5	-24,9	-27,0	-26,6	-27,0
4030 Kertapalkkio	-7,7	0,0	0,0	0,0	0,0
4100 Määräaikaisten palkat	-9,0	-6,7	-13,4	0,0	0,0
4130 Erilliskorvaukset	-32,3	-27,8	-30,8	-30,8	-30,8
4140 Työllisyyspalkat	-16,0	-18,8	0,0	0,0	0,0
4300 Sijaisten palkat	-45,9	-38,5	0,0	0,0	0,0
4401 Jaksotetut palkat	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
4530 KuEL, palkkaperusteinen	-86,3	-83,1	-88,6	-89,9	-91,2
4532 Tasausmaksu	-19,3	-19,5	-17,2	-17,4	-17,3
4540 Jaksotetut eläkekulut	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
4601 Sotu-maksut	-8,7	-6,3	-6,1	-6,2	-6,3
4602 Tapaturmavakuutusmaksut	-2,3	-2,4	-1,6	-1,6	-1,6
4603 Työttömyysvakuutusmaksut	-6,5	-6,1	-3,4	-3,5	-3,5
4604 Taloudellinen tuki	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
4605 Jaksotetut henkilösivukulut	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
4701 Sairausvakuutusmaksut	15,3	0,0	0,0	0,0	0,0
4702 Tapaturmakorvaukset	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Kiinteistöjen kunnossapito

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Henkilöstökulut	-631,8	-609,1	-642,1	-651,5	-660,7
5010 Asiakaspalvelujen ostot	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
5085 Rahoitus- ja pankkipalvelut	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
5100 Asiantuntijapalvelut	-3,6	-9,9	-9,7	-9,9	-9,9
5105 Toimistopalvelut	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
5150 Puhelin ym. telekulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5210 Vakuutukset	-17,4	-19,5	-2,8	-2,8	-2,8
5220 Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-13,2	-11,0	-12,0	-12,0	-12,0
5221 Sisäiset puhtaanapitopalvelut	-17,6	0,0	-22,1	-22,6	-22,8
5225 Teiden, katujen ja ulkoal. puht	-14,6	-20,9	-20,9	-20,9	-20,9
5231 Sisäinen jätevesi	-10,7	-11,1	-11,9	-11,9	-11,9
5240 Rakenn. ja alueiden kunn.pito	-6,7	-29,2	-28,4	-28,4	-28,4
5241 SIS rak-kunnossapitopal	-24,8	-74,7	-91,6	-100,1	-99,8
5260 Kon. ja kal. rak. ja kunnossap	-51,0	-15,8	-17,8	-17,8	-17,8
5280 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-24,9	-27,6	-24,2	-27,6	-27,6
5320 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	0,0	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
5345 ICT-palvelut	-13,0	-17,7	-16,3	-16,3	-16,3
5350 Muut palvelut	-21,3	-18,0	-19,4	-19,4	-19,4
5420 SISäiset tukipalvelut	-18,5	-42,6	-44,0	-44,4	-44,2
5421 Sisäiset menot ei tilastoon	-32,7	0,0	0,0	0,0	0,0
5425 SISäiset muut kuin ateriapalve	0,0	-15,9	0,0	0,0	0,0
Palvelujen ostot	-270,4	-315,2	-322,6	-335,3	-335,0
5510 Toimistotarvikkeet	-0,5	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5
5540 Elintarvikkeet	-126,0	-110,0	-120,0	-120,0	-120,0
5550 Vaatteisto	-0,7	-1,8	-4,9	-4,9	-4,9
5565 Hoitotarvikkeet	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
5570 Puhdistusaineet ja tarvikkeet	-13,0	-10,4	-10,4	-10,4	-10,4
5580 Poltto- ja voiteluaineet	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
5590 Lämmitys	-214,5	-243,2	-247,1	-247,1	-247,1
5600 Sähkö	-135,8	-135,7	-136,3	-136,3	-136,3
5611 Sisäinen vesi	-5,5	-5,8	-6,6	-6,6	-6,6
5620 Kalusto	-7,0	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9
5640 Rakennusmateriaali	-8,5	-11,8	-14,2	-14,2	-14,2

Kiinteistöjen kunnossapito

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
5650 Kemikaalit	0,0	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
5790 Muu materiaali	-6,6	-2,7	-4,6	-4,6	-4,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-519,0	-531,3	-554,4	-554,4	-554,4
6120 Yhtiövastikkeet	-43,3	-42,3	-30,7	-30,7	-30,7
6125 Sisäiset vuokratulot	-26,4	-27,1	-34,2	-34,4	-34,2
6140 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-1,1	-0,6	-1,4	-1,4	-1,4
6150 Leasingvuokrat	-18,6	-19,6	-19,6	-19,6	-19,6
6151 Leasingvuokrat rakennuksista	-177,1	-182,7	-198,8	-198,8	-198,8
6160 Muut vuokrat	-31,9	-19,3	-17,9	-17,9	-17,9
6290 Muut kulut	-4,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintakulut	-302,7	-291,6	-302,6	-302,8	-302,6
Toimintamenot	-1 723,9	-1 747,2	-1 821,7	-1 844,0	-1 852,7
Toimintakate (Netto)	101,3	131,7	68,7	62,8	57,8

D540 Kiinteistöjen kunnossapito sisältää kustannuspaikat 5510 Vanha Pappila Toukkalant 5; 5515 Parakkivirasto Toukkalant 2B; 5516 Arkisto Punaportink 7; 5517 Liikehuoneisto Toukkalant 4, 5520 Palola Kanervat 15, 5525 Hyvinvointiasema Toukkalant 3; 5535 Kuukanniemen pk, Juvolant 409; 5537 Iitiän pk, Tuomelankankaant 1; 5545 Tapiola Tapiolankatu 5; 5550 Kuukann koulu Juvolant 404; 5555 Koulukeskus Punaportink 7; 5560 Kirjasto Urheilutie 2; 561 Asukastila Urheilutie 2; 5566 Lämppäri Raikulit 35; 5567 Tekn varikko Teollisuust 5; 5568 Paloasema Punaportink 5; 5572 Kuntosali Kanervat 15; 5575 Asuntokiinteist. Tapulinaukio1; 5580 Ruokapalvelut ja 5650 Siivouspalvelut.

Palveluluokka 5352 Tilavuokrauspalvelut. Palvelukuvaus: Kunnan tilojen vuokraaminen. Huomautus: Muiden tilojen kuin asuntojen vuokraaminen, vuokratulot ja vastaavat menot. Tähän kohdistetaan tilojen vuokraaminen hyvinvointialueille. Palveluluokalle voidaan kohdistaa sekä ulkoisia että sisäisiä vuokria. Sisäiset vuokrat tulee kuitenkin kohdistaa sille varsinaiselle palveluluokalle, jolle ne kuuluvat. Kunnan tilojen sekä palveluiden toimitilahallintaan oikeuttavien osakkeiden luovutusvoitot ja -tappiot raportoidaan niillä palveluluokilla, joiden käytössä tilat ovat olleet. Tähän kohdistetaan sellaisten tyhjillään olevien tilojen kulut, jotka eivät ole minkään palvelutoiminnan käytössä. Palveluluokka 5353 Asuntojen vuokrauspalvelu. Palvelukuvaus: Kunnan omien tai leasing-kiinteistöjen vuokraaminen ja vuokravalvonta. Huomautus: Tähän kohdistetaan myös asunto-osakkeiden luovutusvoitot ja -tappiot.

Talousraportoinnissa 5501 Tukipalvelut. Keskitetysti hoidettu tukipalvelu pitää kohdistaa varsinaisille palveluluokille.

Kustannuspaikalla 5555 tilillä 6150 on määräraha Kuntarahoituksen kanssa tehtyyn rahoitusleasingin puitesopimukseen ESCO-energiatehokkuushankkeen laitteista ja järjestelmistä asennuksineen. Vuokrakohte on koulukeskuksen ilmastointi vuodelta 2015. Hanketta koskeva sopimus on virheellisesti tallennettu kahdeksan vuoden sijaan 12 vuodeksi. Kymmenen prosentin jäännösarvo tulee lunastettavaksi vuonna 2028.

Kustannuspaikka 5567 Tekninen varikko kirjataan laitosten palkat ja varallaolokorvaukset. Palkkakustannukset ja varallaolo siirretään sisäisellä laskutuksella kiinteistöille ja varikon muut kustannukset talousraportoinnissa varsinaisille palveluluokille.

Kustannuspaikka 5575 Asuntokiinteist. Tapulinaukio1 sisältää yhtiövastikkeet Asunto Oy Lemin kirkkopuiston kahdesta osakehuoneistosta. Vuokratuottoja on arvioitu vain yhdestä huoneistosta. Kustannuspaikka 5517 Liikehuoneisto Toukkalant 4, on määrärahat sähköön ja yhtiövastikkeisiin Kiinteistö Oy Lemin Toukkalantielle. Liikehuoneistoa yritetään myydä huutokaupat.com sivustolla.

Kustannuspaikat 5580 Ruokapalvelut ja 5650 Siivouspalvelut saavat talousraportoinnissa Tukipalvelut-palveluluokan. Näiden kustannuspaikkojen kulut jaetaan tilikauden aikana kuukausittain sisäisellä laskutuksella varsinaisille palveluluokille.

Muut vuokrat -tilillä on määrärahat Saimaan kuidun valokuituyhteys, Lindströmin pyyheannostelijat ja pyyherullat, matot ja ruoka- ja siivouspalveluhenkilökunnan vaatteet.

Lautakunta tulosityksikkö D560 Maa- ja metsätilat

Maa- ja metsätilat

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
5260 Kon. ja kal. rak. ja kunnossap	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
5280 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-0,2	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
5345 ICT-palvelut	-0,2	-0,5	-0,1	-0,1	-0,1
5350 Muut palvelut	-1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
5420 Sisäiset tukipalvelut	-1,7	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5
Palvelujen ostot	-14,6	-42,0	-43,2	-45,6	-45,5
5550 Vaatteisto	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
5620 Kalusto	0,0	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
5640 Rakennusmateriaali	-1,4	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
5650 Kemikaalit	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
5790 Muu materiaali	-1,2	-0,4	-2,4	-2,4	-2,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2,8	-6,2	-8,2	-8,2	-8,2
6160 Muut vuokrat	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
6250 Muut välill ja välittöm. verot	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
6270 Luottotappiot	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
6290 Muut kulut	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintakulut	-0,6	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Toimintamenot	-46,8	-52,1	-59,2	-61,6	-61,6
Toimintakate (Netto)	-3,1	-28,1	-46,1	-48,5	-48,5

Tulosityksikkö D560 Maa- ja metsätilat sisältää kustannuspaikat 5680 Maa- ja metsätilat, 5685 Maaomaisuuden hallinta, 5690 Liikunta- ja ulkoilualueet, 5691 Maakaatopaikka, 5692 Pohjavesien suojeleminen ja 5695 Puistot ja viheralueet. Palveluluokka 6601 Maa- ja metsätaloustuotteet. Palvelukuvaus: Kunnan omassa elinkeinoluonteisessa käytössä olevien maa- ja metsätilojen tuotteet ja palvelut, liiketoiminnassa käytettävien metsien myyntitulot. Huomautus: Palveluluokalle kohdistetaan myös metsästys- ja kalastusoikeuksien vuokraaminen sekä virkistysmetsien metsätaloudellinen hoito. Palveluluokalle kohdistetaan myös elinkeinoluonteisissa käytössä olevien maa- ja metsätilojen ja liiketoiminnassa käytettävien metsien luovutusvoitot ja -tappiot. Palveluluokka 5361 Maaomaisuuden hallinta. Palvelukuvaus: Maaomaisuuden hankinta, lunastaminen ja luovutus silloin, kun se ei ole selkeästi kohdistettavissa johonkin muuhun palveluluokkaan. Huomautus: Maaomaisuuden hallintaan sisältyvät maaperätutkimukset (ei kuitenkaan jätehuoltoon liittyvät mittaukset), pilaantuneen maan puhdistaminen, kiinteistön kuntoarviot ja -tutkimukset, haitta-ainetutkimukset, rakennusten purkaminen, tonttien markkinointi ja luovutus, maankäyttöön liittyvät

sopimukset sekä muut tontin myyntikuntoon saattamisesta aiheutuneet kustannukset. Kuntien tehtävät öljyvahinkojen jälkitorjunnassa. Lisäksi maan vuokraaminen (myös esimerkiksi viljelyspalstojen vuokraaminen), maankäyttömaksut ja kiinteistöjen luovutusvoitot- ja tappiot, maa-aineksen myynti. Palveluluokalle kohdistetaan kunnan järjestämät satamapalvelut ja satama-alueisiin liittyvä toiminta siltä osin, kun niitä ei ole yhtiötetty. Palveluluokka 4701 Puistot ja viheralueet. Palvelukuvaus: Puistojen ja viheralueiden suunnittelu, toteutus sekä kunnossa- ja puhtaanapito. Huomaus: Puistot ja viheralueet sisältävät leikkipuistot ja leikkipaikat (pois lukien osana liikuntapalveluja toteutetut leikkipaikat), niityt, koirapuistot yms.

Tunnuslukuja

Kiinteistötoimi ja tukipalvelut	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Henkilöstö					
- vakinaiset	20	15	15	15	15
- sijaiset, määräaikaiset	1	2	0	0	0
- työllistetyt	2	0	0	0	0
Kesätyöllistetyt nuoret, lkm	10	9	8	8	8

3. Valtuusto tulosalue C570 Vesihuolto

Vesihuolto

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Valtuustoon nähden sitovat erät					
Myyntituotot	412,6	403,4	491,3	491,3	491,3
Tuet ja avustukset	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	412,8	403,4	491,3	491,3	491,3
Henkilöstökulut	-15,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Palvelujen ostot	-281,2	-279,8	-289,8	-293,4	-293,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45,4	-45,6	-124,8	-124,8	-124,8
Muut toimintakulut	-2,3	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Toimintamenot	-344,5	-327,3	-416,5	-420,1	-420,2
Toimintakate (Netto)	68,2	76,1	74,8	71,2	71,1
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-70,3	-74,7	-64,8	-73,2	-74,7
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-2,1	1,4	10,0	-2,0	-3,6

Palvelusuunnitelma (kv)

Vesihuolto on kunnan elintärkeä peruspalvelu. Sen tehtävänä on turvata puhtaan veden saatavuus ja jäteveden asianmukainen käsittely vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueella. Vesihuollon eriyttäminen tapahtuu kirjanpidollisena taseyksikkönä.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Tulosalue: Vesihuolto, Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen 2030 mennessä		
Strategiatavoite: Hyvinvointi		
Strategiasta johdettu vaikuttavuus-	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari, tunnusluku/tavoitearvo
Tuotamme hyvinvointia edistäviä ennaltaehkäiseviä palveluita.	Toimiva ja häiriötön vesihuolto. Vesihuoltolaitokset kunnossa, osaava	palautekyselyt (webropol)
	Toimintavarma ja laadukas vesiaitos: Mahdollisimman vähän häiriöitä.	häiriöiden määrä kpl/vuosi, > 3
	Talousveden laatuvaatimukset täyttyvät: Tehdään aktiivisesti tutkimuksia veden laadusta	vesianalyysit
	Viemäreiden laadukas toimivuus: Muista kuin sähkökatkoista aiheutuvat toimintahäiriöt. Mahdollisimman vähän	häiriöiden määrä kpl/vuosi, > 3
	Jätevesilinjojen toimivuus: Jäteveden vuodot minimoidaan	m ³ / vuosi

Lautakunta tulosityksikkö D570 Vesi- ja viemärilaitos

Vesi- ja viemärilaitos					
Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
3011 Vesimaksut	139,8	140,0	149,2	149,2	149,2
3012 Jätevesimaksut	251,1	240,0	317,0	317,0	317,0
3014 Sisäiset vesimaksutuotot	17,7	18,1	19,8	19,8	19,8
3015 Ei palautettavat liittymismaks	3,3	5,3	5,3	5,3	5,3
3110 Muut myyntituotot	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Myyntituotot	412,6	403,4	491,3	491,3	491,3
3571 SIS tuet ja avustukset (muilta)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
3790 Muut tuotot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
3791 Luottotappiotulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimintatulot	412,8	403,4	491,3	491,3	491,3
4010 Vakinaisten palkat	-10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4025 Lomarahat	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
4030 Kertapalkkio	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
4130 Erilliskorvaukset	-1,9	0,0	0,0	0,0	0,0
4401 Jaksotetut palkat	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
4530 KuEL, palkkaperusteinen	-2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
4532 Tasausmaksu	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
4540 Jaksotetut eläkekulut	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4601 Sotu-maksut	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
4602 Tapaturmavakuutusmaksut	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4603 Työttömyysvakuutusmaksut	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
4604 Taloudellinen tuki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4605 Jaksotetut henkilösivukulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	-15,6	0,0	0,0	0,0	0,0
5100 Asiantuntijapalvelut	-4,6	-11,5	-9,0	-9,0	-9,0
5105 Toimistopalvelut	-11,0	-11,5	-11,0	-11,0	-11,0
5110 Painatukset, ilmoitukset, markki	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
5210 Vakuutukset	-1,3	-1,6	-1,0	-1,0	-1,0
5220 Puhtaanaapito- ja pesulapalvelut	-2,9	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
5225 Teiden, katujen ja ulkoal. puht	-2,0	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
5230 Jätevesi	-178,7	-188,5	-188,5	-188,5	-188,5

Vesi- ja viemärlaitos

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
5240 Rakenn.ja alueiden kunn.pito	-1,2	-7,4	-7,4	-7,4	-7,4
5241 SIS rak-kunnossapitopal	-8,4	-26,8	-52,8	-56,4	-56,5
5260 Kon. ja kal. rak. ja kunnossap	-18,1	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
5280 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-1,7	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
5345 ICT-palvelut	-15,1	-9,0	-10,4	-10,4	-10,4
5350 Muut palvelut	-4,8	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
5420 SISäiset tukipalvelut	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
5425 SISäiset muut kuin ateriapalve	-30,0	-19,3	0,0	0,0	0,0
Palvelujen ostot	-281,2	-285,3	-289,8	-293,4	-293,5
5565 Hoitotarvikkeet	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
5600 Sähkö	-31,7	-32,8	-28,0	-28,0	-28,0
5610 Vesi	-4,4	-27,9	-89,0	-89,0	-89,0
5620 Kalusto	-3,3	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
5640 Rakennusmateriaali	-3,0	-4,9	-4,9	-4,9	-4,9
5650 Kemikaalit	-1,5	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
5790 Muu materiaali	-1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45,4	-68,5	-124,8	-124,8	-124,8
6130 Maa- ja vesialueiden vuokrat	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
6140 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
6270 Luottotappiot	-1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
6290 Muut kulut	-0,1	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Muut toimintakulut	-2,3	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Toimintamenot	-344,5	-355,7	-416,5	-420,1	-420,2
Toimintakate (Netto)	68,2	47,7	74,8	71,2	71,1

Tulosyksikkö2 D570 Vesi- ja viemärlaitos sisältää kustannuspaikat 5700 Vesilaitoksen jakamattomat erät, 5705 Vedenottamot, 5710 Vesijohtoverkosto, 5740 Viemärlaitoksen jakamattomat erät, 5745 Jätevedenpumppaamot ja 5750 Viemäriverkosto. Palveluluokka 6101 Vesihuollon järjestäminen ja kehittäminen. Palvelukuvaus: Kunnan toimenpiteet vesihuoltopalveluiden järjestämiseksi tai muun vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi (peruskunnan tehtävä). Huomautus: Sisältyy vesihuollon kehittämissuunnittelu, toiminta-alueiden määrittely, vesihuoltoavustusten myöntäminen, sammutusveden toimittaminen ym. Palveluluokka 6103 Vesihuoltopalvelun tuottaminen, talousvesi. Palvelukuvaus: Vesihuoltolaitoksen huolehtima vesijohtoverkosto ja talousveden tuotanto ym. vedentuotantoon liittyvät

tulot ja menot. Palveluluokka 6103 Vesihuoltopalvelun tuottaminen, jätevesi. Palvelukuvaus: Vesihuoltolaitoksen huolehtima jäteveden viemärointi ja käsittely jätevedenpuhdistamolla sekä mahdolliset siirtoviemäroinnin kulut ym. jätevedenpuhdistukseen liittyvät tulot ja menot. Huomautus: Vesihuoltolaitoksen tehtävä. Vesihuoltolaitos voi olla taseyksikkö, liikelaitos, kuntayhtymä tai osakeyhtiö tai osuuskunta (kaksi viimeksi mainittua eivät sisälly kunnan kirjanpitoon). 6105 Vesihuollon järjestäminen, hulevesiviemärointi. Palvelukuvaus: Vesihuoltolaitoksen vesihuoltolain 17 a §:n mukaan huolehtima hulevesiviemärointi (vhl 17a§) (vesihuoltolaitoksen tehtävä). Jaetun vastuun mallissa, jossa vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäroinnistä (VHL 17 a§) ja kunta muusta hulevesien hallinnasta (MRL 13 a-luku), vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäroinnin kulut kohdistetaan tänne.

Tekninen johtaja toimii vesilaitoksen hoitajana. Lemin kunta on osallistunut vesihuollon seudullisen yhteistyön selvityshankkeeseen yhdessä Lappeenrannan Energia Oy:n, Savitaipaleen ja Taipalsaaren kuntien kanssa. Hanke on voimassa 31.8.2025 asti. Lemin kunta on tehnyt kesäkuussa 2024 tukkuvesisopimuksen Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n kanssa. Sopimuksessa on sovittu Lemin kunnan jätevesien johtamisesta Yhtiön jätevesiviemäriverkkoon ja edelleen puhdistettavaksi jätevedenpuhdistamolle. Sopimus koskee myös talousveden toimittamista yhtiön verkoston kautta kunnalle.

Tunnuslukuja

Vesihuolto	TP 2023	TA 2024	TS2025	TS 2026	TS 2027
Liittymät, kpl	651	656	661	666	671
- josta uudet liittymät	2	5	5	5	5
Talousvesinäytteet					
Oma valvonta, krt/v	3	3	3	3	3
Jatkuva seuranta, krt/v	3	3	3	3	3
Jaksottaiset, krt/v	1	1	1	1	1
Laitoksen toimintavarmuus					
Häiriöiden määrä (talousvesi)	1	< 3	< 3	< 3	< 3
toimintahäiriö (jätevesi,	1	< 3	< 3	< 3	< 3
Pumpattu talousvesi, m ³ /v	57 983	70 000	70 000	70 000	70 000
Vastaanotettu jätevesi, m ³ /v, Toikansuo	77 513	76 000	75 000	75 000	75 000
Laskutettu vesimäärä m ³ /v	70 496	70 000	70 000	70 000	70 000
Laskutettu jätevesimäärä, m ³ /v	60 334	65 000	65 000	65 000	65 000
Veden myyntihinta	2,34	2,34	2,34	2,34	2,34
Jäteveden myyntihinta	5,16	5,16	5,16	5,16	5,16

Vesihuollon taseyksikön tuloslaskelma (liikelaitoskaava)
Vesihuollon taseyksikön tuloslaskelma (liikelaitoskaava)

1 000 €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Vesi- ja jätevesimaksut (ulk)	394,9	385,3	471,5	471,5	471,5
Vesi- ja jätevesimaksut (sis)	17,7	18,1	19,8	19,8	19,8
Liikevaihto	412,6	403,4	491,3	491,3	491,3
Liiketoiminnan muut tuotot	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-45,4	-45,6	-124,8	-124,8	-124,8
Palvelujen ostot	-281,2	-279,8	-289,8	-293,4	-293,5
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-12,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut henkilösivukulut	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-70,3	-74,7	-64,8	-73,2	-74,7
Liiketoiminnan muut kulut	-2,3	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-2,1	1,4	10,0	-2,0	-3,6
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut rahoituskulut	-32,0	-28,3	-27,4	-23,3	-20,5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-33,6	-26,9	-17,4	-25,3	-24,1

Tulosalueet yhteensä
Tekninen lautakunta

Tuloarviot ja määrärahat (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	1 288,6	1 310,7	1 453,9	1 463,9	1 469,0
Maksutuotot	22,5	22,0	12,0	12,0	12,0
Tuet ja avustukset	34,5	16,1	0,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	996,5	1 003,7	965,7	972,6	971,3
Toimintatulot	2 342,1	2 352,5	2 431,6	2 448,5	2 452,3
Valmistus omaan käyttöön	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	-911,8	-771,9	-823,2	-836,1	-844,7
Palvelujen ostot	-679,6	-772,1	-784,0	-800,8	-800,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-597,4	-617,1	-721,4	-721,4	-721,4
Muut toimintakulut	-356,0	-349,4	-355,9	-356,2	-348,8
Toimintamenot	-2 536,1	-2 510,5	-2 684,5	-2 714,5	-2 715,3
Toimintakate (Netto)	-194,0	-158,0	-252,9	-266,1	-263,0
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-304,4	-323,2	-301,3	-299,9	-292,7
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-498,5	-481,2	-554,2	-566,0	-555,7

INVESTOINNIT 2025-2027

Valtuusto hyväksyy kokonaiskustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankeryhmille (harmautettu). Valtuusto antaa tilivelvolliselle/hankevastaavalle toimivaltuuden tarkistaa hankintamenon jaksottamista myöhemmin kokonaiskustannusarvion rajoissa. Lautakunta voi muuttaa hankeryhmän projekteja hankeryhmälle varatun määrärahan puitteissa. Valtuustoon nähden sitovat erät ovat harmaana. Määrärahojen siirto hankeryhmästä toiseen tulee käsitellä kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa.

Omaa rakentamista tai rakennuttamista sisältävät hankkeet on merkitty teknisen lautakunnan alle. Tekninen lautakunta on niistä hankkeista toteuttamis- ja budjettivastuussa. Rakennusinvestoinneista aiheutuvat käyttökustannukset kirjataan teknisen lautakunnan kiinteistötoimen ja tukipalvelujen tulosalueelle, josta ne sisäisinä vuokrina siirretään toiminnasta vastaavalle toimielimelle.

Tekninen lautakunta Projekti/Hankeryhmä	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
300 Liikenneturvallisushankkeet					
Investointimenot	-5 869	0	0	0	0
301 Ajoratamerkinnyt Raikulitie					
Investointimenot	-2 607	0	0	0	0
302 Päällysteiden korjaukset litiä					
Investointimenot	0	0	-10 000	0	0
304 Päällysteiden korjaukset kirko					
Investointimenot	0	-25 000	0	0	0
305 Asfaltointi Tuom.pellont jk+pp					
Investointimenot	0	0	0	0	-45 000
306 Juvolantie					
Investointimenot	-7 000	-105 000	-140 000	-140 000	-140 000
Investointitulot	0	73 500	98 000	98 000	98 000
307 Päällysteiden korjaukset Kuuka					
Investointimenot	0	0	-10 000	0	0
308 Katuvalot					
Investointimenot	0	0	0	0	-15 700
B300 Liikenneturvallisuus					
Investointimenot	-15 476	-130 000	-160 000	-140 000	-200 700
Investointitulot	0	73 500	98 000	98 000	98 000

Päällysteidenkorjaukset litiä -hankkeen tavoitemääritys

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 10 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan litiän tiestön palvelukyvyyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi.

Juvolantie -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio ajalla 2024-2027 on 420 000 euroa. Talousarviovuonna 2024 hanke ei ole edennyt. Investointitulot 294 000 euroa, nettoinvestointi 126 000 euroa. Investointi on jaksotettu uudelleen vuosille 2025-2027. Investoinnilla tavoitellaan Juvolantien palvelukyvyyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi. Investointitulo on (70 %) laskettu ELY:n yksityistieavustusrajojen mukaisesti.

Tekninen lautakunta Projekti/Hankeryhmä	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
350 Arkiston rakentaminen					
Investointimenot	-1 873	0	0	0	0
351 Rakennusvalvontaohjelmisto					
Investointimenot	-17 842	0	0	0	0
Investointitulot	17 842	0	0	0	0
352 Vanhan Pappilan automaatio					
Investointimenot	0	0	-10 000	0	0
B350 Hallinnon investoinnit					
Investointimenot	-19 715	0	-10 000	0	0
Investointitulot	17 842	0	0	0	0

Vanhan Pappilan automaatio -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio 10 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyyn parantamista. Hanke on perusparannus.

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
404 Koulukeskuksen katto						
	Investointimenot	0	-15 000	-10 000	-60 000	-60 000
405 Koulukeskuksen kiinteistöautom						
	Investointimenot	-14 979	0	0	0	0
406 Kuukanniemi kiinteistöautom						
	Investointimenot	-10 180	0	0	0	0
407 Koulukeskus varavoima						
	Investointimenot	-18 983	0	0	0	0
408 Koulukeskus luokkamuutos						
	Investointimenot	-12 220	0	0	0	0
409 Aurinkovoimala koulun katolle						
	Investointimenot	0	0	-22 000	0	0
410 Valmistuskeittiön astiahuolto						
	Investointimenot	0	0	-40 000	-40 000	0
411 Keittiökalusteet						
	Investointimenot	0	0	0	-20 000	-20 000
412 Koulukeskuksen kameravalvonta						
	Investointimenot	0	0	-12 000	0	0
B400 Kouluinvestoinnit						
	Investointimenot	-56 363	-15 000	-84 000	-120 000	-80 000

Koulukeskuksen katto -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2025-2027 on 130 000 euroa. Koulukeskuksen katon korjaustyöt aloitetaan pienillä korjaustöillä vuonna 2025. Varsinaiset korjaustyöt tehdään vuonna 2026-2027. Koulukeskuksen katon peruskorjaus on palvelukyvyyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi.

Aurinkovoimala koulun katolle -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 22 000 euroa. Aurinkovoimalan asentaminen koulukeskuksen katolle on osa kunnan vihreää siirtymää ja ilmastosuunnitelmaa sekä energiaomavaisuuden ja huoltovarmuuden vahvistamista. Hanke on uusinvestointi.

Valmistuskeittiön astiahuolto -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 80 000 euroa. Vuonna 2025 keittiössä tehdään teknisiä muutoksia, joilla valmistellaan astiahuollon siirtoa sekä uusitaan alakaton akustolevyt. Vuonna 2026 asennetaan astianhuoltolinjasto. Hanke on korjausinvestointi ja seuraavan vuonna uusinvestointi.

Koulukeskuksen kameravalvonta -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 12 000 euroa. Kameravalvonnan parantaminen auttaa mm. mahdollisten ilkivalta tapausten selvittämistä. Hanke on kaluston uusinvestointi.

Tekninen lautakunta Projekti/Hankeryhmä	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
451 Palola/Oljamikoti korjaukset					
Investointimenot	-24 712	0	0	0	0
453 HVA sisäovien maalaus					
Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
454 Hyvinvointiaseman peruskorjaus					
Investointimenot	0	0	-10 000	-15 000	-15 000
455 Paloaseman automaatio					
Investointimenot	0	0	-10 000	0	0
456 Paloaseman perusparannus					
Investointimenot	0	0	0	-45 000	0
Investointitulot	0	0	0	22 500	0
457 Palola paloilmaisinjärjestelmä					
Investointimenot	0	0	-16 000	0	0
B450 Hoitoalan rakennusinvestoinnit					
Investointimenot	-24 712	-10 000	-36 000	-60 000	-15 000
Investointitulot	0	0	0	22 500	0

Hyvinvointiaseman peruskorjaus -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2025-2027 on 40 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan rakennuksen palvelukyvyyn parantamista. Hanke on korjausinvestointi.

Paloaseman automaatio -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 10 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan rakennuksen palvelukyvyyn parantamista. Hanke on uusinvestointi.

Palola paloilmaisinjärjestelmä -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 16 000 euroa. Palolan kiinteistö on käytössä ja parin vuoden aikana erheelliset paloilmoitukset ovat lisääntyneet. Investoinnilla tavoitellaan rakennuksen palvelukyvyyn parantamista. Hanke on uusinvestointi.

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
503 Kuukanniemi pk perusparannus						
	Investointimenot	0	0	0	-15 000	-15 000
504 litiän pk lipan kattourakka						
	Investointimenot	-16 800	0	0	0	0
505 litiän pk automaatio						
	Investointimenot	0	0	-7 500	0	0
506 Kuukanniemen pk automaatio						
	Investointimenot	0	0	-6 500	0	0
B500 Päiväkoti-investoinnit						
	Investointimenot	-16 800	0	-14 000	-15 000	-15 000

litiän ja Kuukanniemen päiväkotien automaatio hankkeiden tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 14 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan rakennuksen palvelukyvyyn parantamista. Hanke on uusinvestointi.

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
704 Kuukanniemi ulkokuntosali						
	Investointimenot	0	0	0	-25 000	0
708 litiä monitoimiareena						
	Investointimenot	0	0	-25 000	0	0
710 Kuukanniemen kuntoportaat						
	Investointimenot	-9 344	0	0	0	0
715 Kirjaston kiinteistöautom						
	Investointimenot	-5 205	0	0	0	0
716 Matonpesupaikkojen kehittämine						
	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
	Investointitulot	0	6 000	0	0	0
717 Laiturit Kirkonkylä						
	Investointimenot	-6 504	-10 000	-10 000	0	0
720 Keittiökalusteet koulukeskus						
	Investointimenot	-5 478	-15 000	0	0	0
721 Kuntosali Palolaan						
	Investointimenot	-2 191	-40 000	0	0	0
722 Kirkonkylä Pumptrack-rata						
	Investointimenot	0	0	0	0	-25 000
B700 Siv ja liik investoinnit						
	Investointimenot	-28 721	-75 000	-35 000	-25 000	-25 000
	Investointitulot	0	6 000	0	0	0

litiä monitoimiareena -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 25 000 euroa. Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyyn parantamista. Hanke on uusinvestointi.

Laiturit kirkonkylä -hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosina 2024-2025 on 20 000 euroa. Vuonna 2025 on suunniteltu investoitavaksi portti. Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyyn parantamista. Hanke on uusinvestointi.

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
714 Tekninen v. (piennarleikkuri)						
	Investointimenot	-7 790	0	0	0	0
724 Nsnappy -omavalvonta						
	Investointimenot	0	0	-7 500	0	0
B710 Teknisen kalustoinvestoinnit						
	Investointimenot	-7 790	0	-7 500	0	0

Nsnappy omavalvonta-hankkeen tavoitemäärittely

Hankkeen kokonaiskustannusarvio 7 500 euroa. Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyyn parantamista. Nsnappy omavalvontapalvelulla seurataan keittiön ruokaturvallisuuden tasoa, digitalisoidaan omavalvontasuunnitelma sekä automatisoidaan lämpötilamittaukset, omavalvontatehtävät ja raportointi. Hanke on uusinvestointi kalustoon.

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
802 Vesiverkoston verkostonmallinn						
	Investointimenot	-8 081	0	0	0	0
806 Etäluettavat vesimittarit						
	Investointimenot	0	-40 000	-56 000	-56 000	-56 000
B800 Vesilaitosinvestoinnit						
	Investointimenot	-8 081	-40 000	-56 000	-56 000	-56 000

Etäluettavat vesimittarit -hankkeen tavoitemäärittely

Teknisen lautakunnan päätöksellä 1.8.2024 § 16 Hankeryhmässä oli 40 000 euron määräraha. Lautakunnan käyttösuunnitelmassa kohteeksi oli merkitty Teollisuustien pumppaamon sähkökeskus. Hankkeelle 806 tehtiin nimimuutos Etäluettavat vesimittarit. Etäluettavien vesimittareita on suunniteltu vaihdettavan 208 000 euron arvosta vuosina 2024-2026. Investoinnilla tavoitellaan palvelukyvyn parantamista. Hanke on uusinvestointi.

Tekninen lautakunta	Projekti/Hankeryhmä	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
903 Jätevesipumppaamon saneeraus						
	Investointimenot	0	0	-30 000	-30 000	-30 000
904 Tasausallas						
	Investointimenot	0	0	-10 000	-10 000	-10 000
B900 Viemärlaitosinvestoinnit						
	Investointimenot	0	0	-40 000	-40 000	-40 000

Viemärlaitosinvestoinnit -hankeryhmän tavoitemäärittely

Viemärlaitoksen 40 000 euron vuotuisilla määrärahoilla on varauduttu korjaamaan jätevesipumppaamoja ja tasausallasta.

Tekninen lautakunta	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
Investoinnit yhteensä					
Investointimenot	-177 657	-270 000	-442 500	-456 000	-431 700
Investointitulot	17 842	79 500	98 000	120 500	98 000
Investoinnit, netto	-159 815	-190 500	-344 500	-335 500	-333 700